

novoles

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA LESNEGA KOMBINATA „N O V O L E S“ STRAŽA PRI NOVEM MESTU

Alkoholizem, kolikokrat omenjena beseda, ki skriva v sebi tragedijo

tisočev ljudi - alkoholikov in njihovih svojcev. Za njo se pojavlja cela

vrsta vprašanj o tem, kako bomo preprečili to zlo našega časa, bolezen,

ki pomori na leto več ljudi kot rak, katerega se vsi bojimo in v raziskave njegovega nastanka namenjamo kupe denarja.

Tu ob nas pa propadajo ljudje, ob katerih le sočutno zmajemo z glavo. Njihov propad je hkrati propad družin, mater, očetov in otrok, in vendar premalo storimo, da bi zlo, ki ga alkoholik povzroča, preprečili, zmanjšali.

Že spoznanje, da je alkoholizem bolezen, ki se jo da zdraviti, je vredno, da se z njim seznanimo vsi.

Ljudje premalo vedo

V zadnjem času v našem podjetju pozorneje obravnavamo alkoholike. Kajti alkoholizem je bolezen in družbeno zlo, ki povzroča veliko škode v gospodarstvu, še več pa prizadejim družinam. V Sloveniji je najmanj 80.000 alkoholikov. Ker pri vsakem alkoholiku trpijo vsaj še trije svojci (tu ne računamo sodelavcev in ljudi v soseski), je v Sloveniji vsaj 300.000 ljudi, ki so tako ali drugače, posredno ali neposredno prizadeti od alkoholizma.

V večini primerov se alkoholizem ne more rešiti alkoholizma

Opaziti je, da ljudje premalo vedo o alkoholizmu. To pomanjkanje znanja o alkoholizmu bo bralec najbolje ocenil, če za trenutek iskreno pomisli, koliko res strokovnih podatkov o alkoholu in alkoholizmu je zvedel med svojim šolanjem, pri družbenem delu in življenju na sploh. Toda, če pomislimo in se spomnimo, koliko propagande smo v življenju slišali za alkohol, koliko verovanj, predsodkov in navad je pri slehernem izmed nas vezanih na alkoholne navade, bo pomembnost tega problema postala še očitnejša. Skoraj ni veselega ali žalostnega dogodka, kupčije ali praznovanja, ki ni v zvezi s pijačo. Tako poraba alkohola v zadnjem času dosega vedno višjo stopnjo. Posebno se je dvignila poraba koncentriranih (žganih) alkoholnih pijač. Statistika nam pove, da znaša pri nas letna poraba čistega (100 %) alkohola na prebivalca že 15 litrov. S tem smo prekosili vse države na svetu, razen Francije (19,8 litra).

Pri nas je pretežno zakoreninjeno mnenje, da je človek, ki pije, izgubljen za družbo, predvsem pa za svojo družino. Ko-

ristno je spoznanje, da je alkoholizem bolezen, prav zato, ker pripomore k njegovemu zdravljenju in obenem ustvarja pravilnejši odnos do tistih, ki jih je alkohol zaslužnil. Alkoholik ne umre samo prej kot nealkoholik, temveč prej izgubi delovno sposobnost. Računajo, da alkoholik izgubi v življenju vsaj 10 delovnih let. Zaradi alkohola in alkoholizma umre danes pri nas več ljudi kot za tuberkulozo. V velikem številu primerov sta alkoholizem in tuberkuloza celo v zvezi, tako da so najhujši primeri tuberkuloze tudi danes v glavnem med alkoholiki.

Dandanes, ko je naša skupnost sprejela načelo, da se vsaka bolezen preprečuje in zdravi toliko uspešneje, kolikor več vemo o njej, je prav, če spoznamo tudi alkoholizem, ki se tolikokrat pojavlja v naših krajih.

Zato sem iz knjižice "Kaj je alkoholizem", ki sta jo izdala prof. dr. Vladimir Hudolin in dr. Janez Rugelj, povzela nekaj najzanimivejših člankov, ki jih bomo objavili v nekaj naslednjih številkah našega glasila.

Alkoholik izgubi svobodo in postane suženj alkohola

Kdaj lahko koga imenujemo alkoholika?

Verjetno si je to vprašanje postavil že marsikdo od vas, če ste se pa ukvarjali s problematiko alkoholizma, so vam ga nedvomno zastavili tudi drugi. Če so od vas zahtevali odgovor na podobno vprašanje, boste lažje razumeli težavo, kako dati zadovoljiv odgovor. Vsekakor je na voljo zadosti podatkov, na podlagi katerih lahko poskusimo odgovoriti tudi na to vprašanje. Teža tega vprašanja je pogojena s subjektivnimi in objektivnimi dejavniki. Subjektivnimi zato, ker sleherni od nas avtomatično postavlja vprašanje: „No, saj pijem tudi jaz, pa mislim, da nisem alkoholik. Ali pa morda vendarle sem?“ Takšna subjektivna presoja znatno otežuje objektivno obravnavanje alkoholizma. Vsak se boji, da bi ga zaradi kozarca vina, ki ga popije, ne imeli morda za alkoholika. To je najpomembnejši vzrok odpora, ki ga ima mnogi ljudi proti preprečevanju alkoholizma.

Sleheri od nas je nagnjen k temu, da šteje tisto količino alkoholnih pijač, ki jo popije sam, za normalno, neglede na to, kolikšna je ta količina. Objektivne raziskave kažejo, da posamezni ljudje mnogo bolje prenašajo alkohol v primeri z drugimi. Ni vseeno, ali določeno količino alkohola popije človek nežne rasti z majhno težo, ali velikan z nad 100 kg telesne teže.

Prav tako vpliva na stopnjo pijanstva in kasnejšega obolenja, ki ga povzroči alkohol, tudi način potrošnje in vrsta alkoholnih pijač. Ni vseeno, ali kdo pije lahke ali močne alkoholne

pijače. Nekateri ljudje pijejo samo po jedi, medtem ko drugi pijejo ves dan, pa tudi na tešče. Na tešče deluje alkohol zelo hitro in škodljivo. Posamezniki pijejo počasi in ves dan, tako da niso nikoli pijani, pa so vendar neprenehoma pod vplivom alkohola, medtem ko drugi pijejo hitro, pa se pogosto tudi opi-jejo. Mogoče je, da postane alkoholik kdo, čeprav še nikdar v življenju ni bil pijan. Na to možnost pozabljamo, mnogi pa mislijo celo, da sploh ni mogoče, da bi kdo postal alkoholik, če se opija.

Iz tega vidimo, kako je včasih težko določiti, kje preneha meja t. im. „normalne porabe alkoholnih pijač“, kje pa se začneja alkoholizem. Veliko vprašanje je, ali sploh obstaja „normalna potrošnja alkoholnih pijač“ ali pa bi morali vsako porabo alkoholnih pijač šteti za nekaj nepotrebnega, nenormalnega, patološkega. Ljudje se med seboj razlikujejo tudi po občutljivosti oziroma odpornosti proti alkoholu. Tako so za alkohol posebno občutljive osebe, ki so imele poškodbo na

glavi in bolniki po resekciji želodca (tj. osebe, ki so jim iz kakršnihkoli razlogov operirali želodec in odstranili tisti del želodca v katerem so žleze, ki izločajo želodčne sokove).

Na vprašanje, ali je kdo alkoholik, če popije na dan kozarec, dva, tri ali več, lahko odgovorimo šele tedaj, ko določimo definicijo, ki bi nam jasno in nedvomno povedala, kaj je alkoholizem. Že doslej vemo, da je alkoholizem bolezen. Moramo pa to bolezen razčleniti in opisati podrobneje. Definicija alkoholizma, ki jo je dala skupina izvedencev Svetovne zdravstvene organizacije, se glasi: „Za kroničnega alkoholika velja, kdor trajno in čez mero uživa alkoholne pijače in pri komer je odvisnost od alkohola tolikšna, da ga privede do duševnih motenj ali okvar njegovega lastnega

psihičnega in fizičnega zdravja, do težav v odnosih z drugimi in do škode v socialnem in ekonomskem pogledu. Med alkoholike se štejejo tudi že tisti, ki

(Nadaljevanje na 3. str.)

Človek lahko glede na alkoholno pijačo zavzame tri stališča: a) se odloči za popolno abstinenco, b) se lahko vda zmernemu uživanju alkoholnih pijač in c) lahko postane alkoholik in — suženj alkohola

Kdaj lahko koga ...

(Nadaljevanje z 2. str.)

kažejo začetna znamenja motenj v tem smislu“.

Odgovor na vprašanje, kdaj lahko koga imenujemo alkoholika, ni enostaven, niti ni to samo medicinski problem, kakor se pogosto misli. Delovna sposobnost, socialno stanje, družinske razmere itd. so lahko zelo važni elementi ob presoji, ali je kdo že alkoholik ali ne. Vsekakor nam bo definicija skupine izvedencev Svetovne zdravstvene organizacije dostikrat pomagala in omogočila, da v svoji okolici odkrijemo mnogo bolnikov in da jim pravočasno pomagamo, oziroma da odvrnemo nevarnost od njih in njihovih družin. Zelo pogosto je alkoholik po svojem značaju spremenjen, družbeno izgubljen, zdravstveno uničen, od družbe zavržen — skratka težak zdravstveni in družbeni invalid.

Včasih mislijo, da se alkoholizem pojavlja pretežno pri duševno spremenjenih in bolnih osebah. Če bi nadrobneje proučevali to vprašanje, bi verjetno prišli do ugotovitve, da je moralni padec alkoholikove osebnosti posledica alkoholizma, ne pa njegov vzrok. Izjemoma se alkoholizem pojavlja tudi kot posledica duševne bolezni, toda v največ primerih se alkoholizem pojavlja pri dotlej povsem zdravih, normalnih osebah.

Vsa tega posameznika, ki pije redno in čez mero ter postane odvisen od alkohola, pa zaradi tega trpi njegovo zdravje, blaginja, njegov ugled in ugled njegove družine ipd., lahko štejemo za alkoholika.

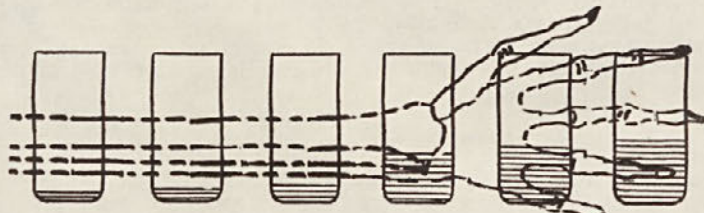
Po tej definiciji smo se ravnali pri našem delu. Seveda pa je treba poudariti, da morajo biti simptomi zdravstvenih okvar in socialnih težav nedvomno prisotni. Da imamo nekoga za alkoholika, za to ni važna dejanska količina alkohola, ki jo popije tak bolnik. Je tudi težko objektivno ugotoviti to količino. Alkoholik ponavadi ni zmožen ugotoviti, ali je pri njem že nastopil alkoholizem,

toda njegova okolica to opaža zelo dobro. Vendar se alkoholik vselej zaveda, da je njegov odnos do alkoholne pijače drugačen kakor pri drugih ljudeh. Toda preden se začne zdraviti, se alkoholik dolgo časa brez uspeha sam trudi s svojo odvisnostjo od alkohola in si prizadeva, da bi se je kakor koli rešil. Alkoholik si bo v največ primerih prizadeval, da najde kakšno opravičilo sam pred seboj, pred svojo družino in družbo. Znano je, da pijan človek začne v družbi takoj zatrdjevati, da nikakor ni pijan, čeprav so te razlage za njegovo okolico ponavadi najzanesljivejše znamenje, da se je že opil. Nekam podobno je tudi z alkoholikom, ki bo uporabil vse mogoče, da bi dokazal, da ni alkoholik. Odgovornost družbe, da pravočasno oceni stanje in da takemu bolniku pomaga, je še večja kakor v primeru akutnega pijanstva, ker alkoholik sam sebi ne more pomagati. Odgovornost za zdravje ni samo stvar posameznika, temveč vse skupnosti.

Ne smemo pozabiti enostavnega dejstva, da tisti, ki sploh ne pije, najverjetneje ne bo nikoli postal alkoholik, medtem ko za tistega, ki pije, čeprav še tako majhne količine, tega nikoli ne vemo zanesljivo.

Tudi ne smemo pozabiti, da je odnos do potrošnje alkoholnih pijač emocionalen, ne pa razumski. Prvi kozarec alkoholne pijače dobi otrok že v hiši staršev.

Starši napravijo to s trdnim prepričanjem, da niso storili ničesar, kar bi moglo škodovati njihovemu otroku. Težko je takšen odnos do alkoholne pijače, ki ga je kdo dobil že doma pri starših, spremeniti kasneje v šoli ali v življenju. To je še toliko težje, ker nimamo sistematičnega pouka o alkoholu in alkoholizmu ne v programih osemletk ne pozneje v srednjih, višjih in visokih šolah. Pred razmeroma kratkim časom so tudi z zakonom predvideli normalen program zdravstvenega izobraževanja o alkoholizmu in o drugih odvisnostih.

Posamezne alkoholne pijače vsebujejo različno količino alkohola, kot nam shematično kaže risba

Obisk trienala v Milanu in stalnih razstav pohištva v Sissanu in Cantuju

Razstave stilnega pohištva

Zaradi vedno večjega povpraševanja po stilnem pohištvu so nekatere trgovske hiše izrazile naši prodajni službi željo po proizvodnji pohištva še v enem stilu. Znano je, da dela Novoles pohištvo v stilu Ludvika XV. ekskluzivno za Jugoeexport iz Beograda.

Tako je dobila programska komisija odbora za tržišče naloge, da pregleda italijansko proizvodnjo pohištva, saj je znano, da ima severna Italija zelo staro tradicijo pri izdelavi pohištva, zlasti stilnega.

Ker pa je bil v Milanu ravno odprt trienale sodobnega oblikovanja, smo si ogledali tudi to zanimivo razstavo. Ker bo trienale predmet posebnega poročila, bi se za zdaj omejili le na omembo prisotnosti Jugoslovije, ki jo je predstavljala prof. Kralj iz Ljubljane. Predstavil je celoten človekov stanovanjski prostor, opremljen s sestavljivim pohištvom iz 36 različnih elementov. Iz teh elementov se lahko sestavi katerikoli pohištveni kos ali pa se z njimi obloži stene ali strop, naredi predele stene itd. Vsekakor naš paviljon zelo prevzame obiskovalca. Mislim, da bi težko bolje predstavili Jugoslovijo, kar pričajo tudi izjave, vpisane v knjigo obiskovalcev.

Razstavljenih je še veliko drugih eksponatov, mislim pa, da je razstava namenjena predvsem arhitektom.

Že med vožnjo iz Milana proti severu smo ob cesti videvali reklame za stalne razstave pohištva v vseh mestih med potjo, posebno pa še pred Sissano.

nom. V samem Sissanu je vsaj trideset stalnih razstav in prodajaln pohištva, od katerih sta dve prav veliki, predstavljeni kar v štirih nadstropjih. Obe veliki in eno manjšo razstavo smo si tudi ogledali; več nismo utegnili, niti ne bi imelo smisla, saj so si razstavljeni eksponati precej podobni.

V Sissanu je razstavljeno v glavnem moderno pohištvo. Predvsem bi poudaril, da je vse pohištvo odlične kvalitete, ki je mi za zdaj še ne moremo doseči, ne po konstrukcijski plati ne po površinski obdelavi.

Razstavljenih je veliko lepih in modernih spalnic, ki bi se tudi na našem trgu dobro prodajale. Zanimivo je, da so omare izredno visoke, tudi do 2,80 m; verjetno imajo Italijani višje stropove. Moderno pohištvo je večinoma v temnejših barvah, furnirji pa so iz afriških lesov. Zanimiva je tudi dodatna oprema spalnic, saj ni skoraj nobene, ki ne bi imela vgrajenega vsaj radia, če ne še kaj drugega. Svetlobna telesa so tudi večinoma vgrajena, napredaj pa so tudi na vseh prodajnih razstavah.

Tako številni modeli kažejo na izreden smisel za oblikovanje, po čemer Italijani že od nekdaj slovijo; zaradi velikega števila modelov pa so serije majhne. Znano je, da Italija nima tako velikih tovarn, kot jih imamo mi. Njihova proizvodnja je v glavnem v rokah posameznih družin. Te družine se s pohištvom ukvarjajo tudi že

(Nadaljevanje na 4. str.)

Razstave...

(Nadaljevanje s 3. str.)

stoletja, ker gre tovarna (delavnica) iz roda v rod.

Seveda pri tako skrbni izdelavi v majhnih serijah tudi cene ne morejo biti majhne; v primerjavi z našimi so približno 70 — 80 odst. večje pri modernem pohištvi, pri stilnem pa do 100 odstotkov. Njihov stil je, če že ne čistejši, pa gotovo kvalitetnejši. Omenil bi tudi, da je možno na teh razstavah pohištvo tudi naročiti, in to ne samo v zeleni barvi, ampak tudi obliki, obenem pa je na voljo zelo velika izbira dekorativnega blaga.

Naša naslednja postaja so bile razstave v Cantuju. Poleg številnih manjših sta bili tudi dve veliki, ki sta odprti vsako jesen in sta posvečeni vedno določnim področjem. Razstava z imenom „10. mostra sellettiva“ je bila letos posvečena največjim oblikovalcem našega časa. Tako so bili predstavljeni sloviti finski arhitekt Alvar Aalto, Danec Finn Jyll, Italijani Ignazio Gardella, Marco Zanuso, Vico Magistretti in še mnogi drugi. Pogrešali pa smo našega Kralja, ki gotovo tudi sodi v to družino najboljših.

Druga razstava je bila pravo nasprotje prve, saj je bilo razstavljeno skoraj samo stilno pohištvo, od Ludvika XIV., XV., XVI., beneškega stila, italijanske in francoske province, malo bidermajerja do groznega empira. Mislim, da je komisija, ki naj bi v našo proizvodnjo vpeljala še en stil, imela kaj videti, tako da se bomo skupaj s prodajo in komitenti lahko odločili.

Predvsem bi poudaril, da je tudi stilno pohištvo zelo kvalitetno, veliko je bele barve, ki pa je skoraj obvezno zlato senčena, plastike je izredno malo, ker je vse okrasje izdelano iz lesa (v tiskalnicah). Vsa hrbišča so furnirana, predali pa izdelani še po starem, mnogokrat na rogle. Med furnirji prevladuje oreh, ki je malo „antično“ obarvan. Vrata so navadno zelo težka in tudi znotraj odlično obdelana. Sploh je vse pohištvo negledano na stil zelo skrbno izdelano, pozna pa se, da so serije izredno majhne.

Bolj ko smo gledali, bolj smo bili prepričani, da je za velikoserijsko proizvodnjo primeren le stil Ludvika XIV. katerega tudi Italijani največ delajo, saj je bilo na tej razstavi več ko polovico eksponatov v tem stilu. Noge so vse stružene in nato izžlebljene in okrašene, kar se da vse delati strojno, pa tudi druge elemente, kot so varta,

razne mizne plošče, komodne plošče, stole, sedežne garniture, bi lahko izdelali s strojnim parkom TSP (stružili pa bi v TDP). Ugotovili smo tudi, da stil teži k čistosti, zato tudi ne moremo govoriti o stilnem pohištvi, če ni zastopan masiven les.

Vsekakor smo se lahko prepričali, da prodaja stilnega pohištva še naprej raste, kar ugotovljamo tudi pri nas, čeprav proizvajamo samo polovico tistega, kar bi lahko prodali. Mislim, da bi bila odločitev Novolesa, da začne proizvajati pohištvo še

enega stila umestna, posebno še, ker bi naše strojne kapacitete za začetek zadoščale. Res pa je, da bi morali površinsko obdelavo zgraditi popolnoma na novo.

SLAVKO MEDLE

Zadnja številka časopisa je bila namenjena redukciji električnega toka in suši, kakršne ne pomnimo. Sedaj pa lahko govorimo tudi o poplavih, kakršnih starejši ljudje ne pomnijo desetletja nazaj. V teh poplavih je bil poplavljen tudi naš novi obrat plastificiranih iverk v Soteski. Le pogumnim in požrtvovalnim sodelavcem našega podjetja se lahko zahvalimo, da ni prišlo do velike škode na popolnoma novi opremi. S svojo voljo in požrtvovalnostjo so preprečili najhujše, zato velja vsem iskrena zahvala celega kolektiva, saj vemo, da bi imela škoda v njihovem obratu težke posledice za celo podjetje. Mislimo, da bi imenovanje bolj požrtvovalnih delavcev ne imelo pravega učinka, ker je v nesreči solidarnost največja vrлина, zato velja vsem, ki so kakorkoli sodelovali, enaka zahvala.

PO ZADNJI SEJI DELAVSKEGA SVETA V STRAŽI:

Novoles (delno) potolažen

Odgovori predstavnikov občine in Dominvesta so le delno zadovoljili samoupravne organe straškega lesnega kombinata - Tak vtis po seji DS

Troje pomembnih vprašanj so obravnavali 18. oktobra na seji delavskega sveta v Novolesu: letališče, zazidavo v Straži in stanovanjsko graditev. Na razpravo so povabili predstavnike občine in Dominvesta.

Inž. Zmago Novak je obrazložil, zakaj Novoles tako zelo zanima, kaj bo z letališčem. „Podjetje se je v Stražo preselilo zato, da bi se nemojstveno razvijalo,“ je poudaril. Po letu 1970 so sprejeli investicijski program za naslednje 10-letno obdobje. Bližnji načrti predvidevajo širjenje Novolesa proti letališču, ki ga — kot je slišati — ne gradijo v skladu z urbanističnim načrtom. V Straži so prepričani, da pomeni to poseg v življenjski prostor lesnega kombinata.

Načelnik občinskega oddelka za upravnopravne zadeve Jože Suhadolnik je menil, da ni bojazni, da bi letališče prehudo ogrozilo industrijsko cono, za katero je zainteresiran Novoles. Dodal je, da je v pripravi

pomembna dokumentacija, s katero naj bi zavarovali tudi to cono. Predsednik občinske skupščine Avgust Avbar pa je poudaril, da moramo biti realisti, saj je jasno, da novomeško območje zaradi razvoja ne bo moglo biti brez letališča. Po njegovem gredo prizadevanja občine v smeri, ki zagotavlja, da interes industrijske cone ne bo bistveno okrnjen.

Prihodnje leto bodo dopolnili urbanistični načrt Straže, kar bo omogočilo tudi hitrejšo stanovanjsko zazidavo. Delavce v Novolesu zanima to tembolj, ker sami precej gradijo. Na seji delavskega sveta so poročali, da podjetje izdatno pomaga graditeljem s krediti. Zgradili so

80 stanovanj, od tega jih 60 zasedajo neposredni proizvajalci. Podobno kot do zdaj namerava Novoles še nadalje pomagati pri razreševanju stanovanjskih vprašanj zaposlenih. Kot smo slišali na seji delavskega sveta, so veliko pričakovali od solidarnostnega stanovanjskega sklada. Ne strinjajo se povsem z odločitvijo skupščine tega sklada, po kateri bodo prva stanovanja za delavce zrasla v Novem mestu. Novoles zlasti zanima, ali bo prišlo kdaj na vrsto tudi njihovo območje, saj je znano, da želi imeti delavce v neposredni bližini delovnih mest. Direktor Dominvesta Miha Hrovatič je delavski svet obvestil, da je upravni odbor solidarnostnega sklada že sklepal o programu, po katerem bodo delavska stanovanja v prihodnjih letih zidali tudi zunaj Novega mesta, v nekaterih večjih središčih, kamor sodi tudi Straža.

I. ZORAN

20. septembra sta obiskala zagrebški velesejem predsednika sovjetske in jugoslovanske vlade, tovariša Kosigin in Bjedić s spremstvom. Visoka gosta sta si v paviljonu 12 ogledala tudi stalni Novolesov razstavni prostor. Draga gosta je v imenu Novolesa sprejel in pozdravil tovariš inženir Radoslav Krpina.

Kot največji evropski proizvajalec gugalnikov smo tovarišu Kosiginu poklonili gugalnik **GRAND**. Predsednik sovjetske vlade ga je navdušen preizkusil, prav tako tudi tovariš Bjedić in ga z veseljem sprejel.

Upravičeno smo lahko veseli uglednih gostov in zanimanja, ki so ga pokazali za naše izdelke.

IVERKE IZ SOTESKE

Obrat SOTESKA — plastificirane iverke:

	Planirano	Dejansko	Razlika
1. Uvozna oprema: carina, montaža	3.013.775,00	3.358.244,75	— 344.469,75
2. Uvozni stroški	1.084.960,00	1.122.180,70	— 37.220,70
SKUPAJ	4.098.735,00	4.480.425,45	— 381.690,45
3. Gradbena dela	2.199.249,00	2.134.771,98	+ 64.477,02
4. Domača oprema	168.000,00	148.139,50	+ 19.860,50
5. Depoziti in energ.	350.000,00	251.678,25	+ 98.321,75
SKUPAJ:	6.815.984,00	7.015.015,18	— 199.031,18
Nedokončano			— 50.000,00
Skupaj preseženo			— 249.031,18
Preseženo v %			3,6 %

Ko smo konec leta 1971 sprejemali investicijski program za naslednje obdobje investicijske izgradnje LK NOVOLES, je bil program izgradnje objekta Tovarne plastificiranih iverk v Soteski postavljen na prvo mesto.

Ocena programov, med katerimi so najpomembnejši tovarna acryla, tovarna lahkih gradbenih plošč, decimirnica in sušilnica ter trgovina, je vsebovala poleg strokovnih postavk za Tovarno plastificiranih iverk tudi staro željo in zahtevo delovne skupnosti žage Soteska po bolj-ših delovnih pogojih in možnost za nadaljnjo zaposlitev v sami Soteski. S TPI smo tej želji ustregli.

Pri iskanju ustreznih dovoljenj od pristojnih republiških organov (Zavod za spomeniško varstvo, Republiški sekretariat za urbanizem itd.) smo naleteli na zahteve, ki so bile proti grad-

nji večjega objekta, ki bi presegal okvir objektov v Soteski ali bi povzročil onesnaženje Krke. Uskladitev teh zahtev, zahtev trga in ekonomskih pokazateljev pa je nudil obrat TPI. To je bila osnova za pričetek del na tem projektu.

Jeseni 1972, ko so bile rešene vse osnovne zahteve, se je pričelo delo pri pripravi projektne dokumentacije za gradbeno-inštalacijski ter tehnološki del novega objekta. Projektno dokumentacijo je izdelal Domininvest iz Novega mesta, tehnološki del pa razvojni oddelek Novolesa, ki je po ogledu podobne tovarne v Zahodni Nemčiji in na podlagi osnovnih predlogov izdelal podrobne načrte za postavitev strojev ter pripravil vso tehnološko dokumentacijo, vključno potrebe po izobraževanju kadrov za novi objekt.

Pri izboru strojne opreme smo se morali poleg že določene osnovne linije — to je tako imenovana „linija Duespohl“ (razrez iverk, nanašanje in sušenje lepila, razrez in oblikovanje folije, stiskanje in razrez oblečenih elementov) — odločiti še za stroje za predrez iverk, dolžinski obrez oblečenih elementov in izdelovanje zajere ter za stroj za mozničenje.

Pri tem je potrebno vedeti, da morata biti oba stroja v liniji in da sta med seboj odvisna. Kaže, da smo uvoženo opremo dobro izbrali, saj dosedanje obratovanje ni pokazalo bistvenih napak. Domača oprema predstavlja v glavnem transportni del te tehnologije.

Gradbena dela pri adaptaciji stare skladiščne lope so se pričela jeseni 1972. Do sredine decembra so naredili novo strešno konstrukcijo. Marca so dela nadaljevali in jih končali konec junija, kot je bilo predvideno s sprejetim planom. V tem času je bilo treba rešiti vprašanje obratovanja sredic, ukinitve sredic, preselitev stroja iz prostora za sredice ter adaptacijo tega prostora za kompresorsko postajo, razrez in skladiščenje folije, to je materiala za plastificiranje iverk. Ukvarjali smo se tudi z vprašanjem nabave reprodukcijskega materiala in pospešeno iskali tržišče za plasiranje novega proizvoda — plastificiranih predalov.

Od zunanjih izvajalcev, ki so odločilno vplivali na potek del v Soteski, lahko pohvalimo ta-

ko Novograd, ki pogodbenega roka ni prekorachil, kot vse druge zunanje izvajalce.

Od domačih izvajalcev so delo najbolje in v roku opravile električne delavnice in CRD. Obrat žage Soteska pa je pri gradnji nudil vso pomoč.

Naslednja preglednica kaže višino planiranih sredstev in dejansko uporabljenih sredstev ob koncu gradnje objekta.

Vidimo, da se posamezne postavke ne ujemajo popolnoma s planiranimi (revalvacija DM, večja carinska osnova in pripadajoči uvozni stroški). Prekorachitev plana znaša približno 1,4 odst. investicijske naložbe, planirane leta 1972 (pri odšteti obveznega depozita).

Na koncu naj na kratko povemo, kaj pomeni Tovarna plastificiranih iverk za Novoles.

Proizvodnja je popolnoma avtomatizirana. V eni izmeni bo zaposlenih povprečno 15 ljudi. Pri izkoriščanju dveh tretjin tehničnih kapacitet, to je pri obratovanju dveh izmen, bi znašal delež vrednosti ustvarjene proizvodnje 20 odst. skupne planirane proizvodnje Novolesa za leto 1973! Tehnične zmogljivosti objekta dopuščajo proizvodnja približno 5 milijonov predalov na leto.

Račun rentabilnosti proizvodnje nam potrjuje, da je rentabilnost proizvodnje nad Novolesovim povprečjem in bo pri kapaciteti vsaj tri milijone predalov na leto dobiček predstavljal 9,5 do 10 odst. dosežene proizvodnje oziroma prodaje. V primeru, da bi delo organizirali v treh izmenah, bi se ta delež povečal na 30 odst. in bi tako TPI predstavljala največji in najakumulativnejši Novolesov obrat. Zato mora podjetje problemu prodaje predalov posvetiti največjo skrb in pozornost.

Vsekakor bodo še naprej nastajali razni problemi, ki jih bo treba sproti reševati. Problemi, ki se pojavljajo na začetku proizvodnje, zahtevajo poleg angažiranosti razvojnega oddelka tudi razumevanje in angažiranost vodstva tovarne. Skupnim težavam, ki tarejo tudi druge Novolesove obrate (problemi orodja in rezil, reprodukcijski material itd.), bomo morali v bodoče posvetiti več pozornosti in jih sproti reševati, če hočemo izpolniti zadane naloge.

Novemu kolektivu v Soteski želimo, da bi čimprej osvojil tehnologijo novega proizvoda in tako še naprej uspešno sodeloval pri rasti Novolesa.

RAZVOJNI ODDELEK

Križanka za razvedrilo

Kadrovske vesti

V mesecu septembru se je v podjetju na novo zaposlil 27 delavcev:

TOVARNA VEZANIH PLOŠČ: Mira Šenica, Dušan Jovanovič, Mirjana Jotanovič, Reza Blatnik, Anica Drgan in Danica Opalk.

TOVARNA DROBNEGA POHIŠTVA: Antonija Rupar, Stanislav Kužnik, Slavko Damjanovič, Avgust Pogljajen, Slavko Šercelj, Ivo Bubnjič, Ivan Henigman in Zdravko Gorše.

TOVARNA STILNEGA POHIŠTVA: Jože Hočevnar in Franc Tomažin.

TOVARNA PLOSKOVNEGA POHIŠTVA: Marjan Klobčar, Irena Zupančič, Marijana Kastelic, Darko Kotnik, Franc Ogrinc in Ljubo Novak.

UPRAVA: Branko Petrovič, Branko Dular in Jurij Ferencšek.

ŽAGA SOTESKA: Stane Kren in Marko Sivonjič.

V mesecu septembru je prenehalo delati 26 delavcev:

SPORAZUMNO: Marija Čampelj, Nevenka Brkič, Ruža Brkič, Milivoje Kovačević, Stanka Repar, Anton Nose, Danica Jarc, Alojz Živko, Anton Gašper in Marinka Srebrnjak.

SAMOVOLJNO: Safet Đuraković, Jože Pirnat, Olga Lavrič, Štefka Papež, Stojka Maksimovič, Franc Uzman, Jože Srebrnjak, Fanika Cimermančič, Stanko Boh, Ljubo Novak in Stane Kren.

V JLA: Stanko Brkopec, Marjan Pavlin in Toma Vardič.

UPOKOJITEV: Frančiška Penca in Jože Kastelic.

VODORAVNO: 1. Naš bodoči proizvod (slovensko), 5. Sadna pijača, 7. Strel, 8. Reka na Hrvaški, 10. Novo mesto, 11. Komunalna banka, 12. H₂O — množina, 14. Dalmatinsko vino, Hrvatski, 10. Novo mesto, 11. Komunalna banka, 12. H₂O — množina, 14. Dalmatinsko vino, tajna služba, 22. Košarkarski trener, 26. Sportske novosti, 27. Podobnost (tujka), 29. Vrba, 30. Medmet, 31. Središče

krogle, 32. Iz prostora, 33. Darilo, 35. Živalska noga, 36. Železov oksid, 38. Posoda za vino (dvojina), 40. Znamka lesno-obdelovalnega stroja, 44. Novi dinar, 45. Znamka avtomobila, 46. Časovni prislov.

NAVPIČNO: 1. Gradbeni material, 2. Šef plansko-analitiške službe, 3. Rdeči križ, 4. Keramična industrija pri Celju, 5. Nočna ptica (dvojina), 6.

Zakovana, 9. Ostarel, 11. Šramba za pridelke, 13. Tovarna v Mirni, 15. Svinčnik (hrvaško), 19. Vulkan v Evropi, 20. Japonski državnik, 21. Rom (dvojina), 23. Bivša tovarna stekla, 24. Plod oljke, 25. Tisti, ki lovi, 26. Naša reka, 28. Del jadrnice, 31. Dan iz kože, 34. Egiptovski državnik, 35. Teža embalaže, 37. Zdravilo, 38. Sebe, 39. Poden, 41. Stranišče, 42. Tovarna v Nišu, 43. Njega.

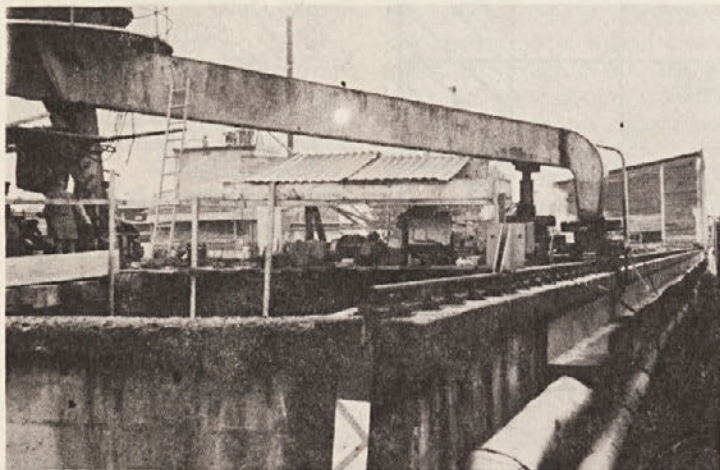
Ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Slavko VIDMAR. Izdaja Lesni kombinat „NOVOLES“ v Straži pri Novem mestu. Naklada 1600 izvodov. Stavek, filmi in montaža ČZP DOLENJSKI LIST. Tisk: KNJIGOTISK Novo mesto.

Recidiva (povrnitev) je beseda, ki se je v mojem delu sedaj večkrat ponavljala. Recidivist je človek, ki po uspešnem zdravljenju popije tudi najmanjšo količino alkohola.

Tudi v našem podjetju sta dva zdravljeni alkoholika — recidivista. Ob njuni sedanji žalostni podobi se mi spet zastavlja vprašanje: Kje je vzrok njegovega ponovnega pitja in propada? Ali so to družinske razmere, nerazumevanje z ženo oziroma z ostalimi sorodniki, neurejene stanovanjske razmere, neprimerno delovno okolje, morda prijatelji ali pa stari pivski prijatelji, ki vsako delo ali pa prosti čas radi izkoristijo za pijančevanje? Morda je vrnitev k pitju posledica premajhne človeške odločnosti, ali pa osebnih konfliktov samega povratnika, na primer slabše delovno mesto, zgubljen stik z ljudmi, ali pa spoznanje, kaj je zamudil v času pijančevanja, sedaj pa prevelika želja, da to nadoknadi. Ob tem pa opazi, da tega ni sposoben nadoknaditi, ali pa vsaj ne tako hitro, kot bi želel? To so vprašanja brez odgovora.

Pred štirinajstimi dnevi sem govorila z našim delavcem — zdravljenim alkoholikom. Bil je urejen, čeprav v delavski obleki. Pogovorila sva se lepo, umirje-

no, povsem tovariško. Zato nisem mogla verjeti, da je to isti človek, ko sem danes govorila z njim. Na obrazu se mu je poznal uničujoč vpliv alkohola, bil je neobrit. V razgovoru je bil razdražljiv, živčen in nesprejemljiv za pogovor. Zdelo se mi je, kot da me sovraži. Po razgovoru mi je bilo jasno, da še ni dovolj razmislil o svojem težkem položaju, o posledicah, ki jih lahko pusti ta vrnitev k pijači.

Popravljen žerjava

Zaradi obremenjenosti in zelo dolgega neprekinjenega obratovanja so se izrabili ključni deli na pogonskih mehanizmih žerjavov v obratu vezanih plošč in v novi žagi. Ker si dandanes dela brez žerjavov ne moremo niti predstavljati, smo morali kar se da hitro poskrbeti

za popravilo obeh, za proizvodnjo neobhodno potrebnih delovnih strojev.

Popravilo smo zaupali obratu za tehnične storitve. Fantje so se dela takoj lotili. Pri tem jim je pomagal monter „Metalne“ iz Maribora. Trinožec iz TVP so popravljali od 19. do 28. sep-

tembra, delo so uspešno opravili še pred iztekom postavljenega roka. Prav tako so pred rokom popravili portalni žerjav iz nove žage; delali so od 6. do 13. oktobra. Posebej moramo pohvaliti prizadevne delavce, ki so kljub močnemu deževju uspeli v tako hitrem času popraviti oba žerjava. Njihova zasluga je, da se je proizvodnja v TVP in v novi žagi spet nemoteno nadaljevala.

Še enkrat se zahvaljujemo vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri obeh remontih, žerjavistom pa želimo veliko uspehov na prenovljenih žerjavih!

ING. DRAGO MEDIC

Kje je vzrok za recidive?

Koliko ljudi trpi ob njem? Od najožjih sorodnikov do sodelavcev, sosedov, iskrenih prijateljev! Žal pa se vedno najdejo ljudje, ki zdravljenega alkoholika z veseljem zavedejo na staro pot. In to največkrat zato, da lahko po uspešnem zdravljenju pokažejo nanj s prstom in vzklikajo o nesmislu zdravljenja alkoholikov, o nepotrebnih klubih zdravljenih alkoholikov ter obenem opravičujejo svoje pijančevanje. Žal je veliko takih ljudi tudi v našem podjetju. Kako gre lahko tak človek z mirno vestjo mimo spet pro-

padlega človeka! Kaj občuti v sebi: srečo ali sram pred samim seboj? Kajti njegova podlost je okronana z „uspehom“!

SREDSTVA TOVARN SE PRETAKAJO V SKLADE

„... Res so potrebe po stabilizaciji takšne, da morajo delavci tudi sami pripomoči k temu. Gledati pa moramo, da prelozimo kar najmanj bremen na delavski razred. V Jugoslaviji rastejo različni skladi kakor gobe po dežju. Cela kopica jih je, ne vem koliko, skratka veliko je teh različnih skladov. Ne nastajajo tam, kjer se ustvarja akumulacija, marveč izven tega okolja. Odtušujejo se sredstva tovarn in pretakajo v te sklade, namesto da bi pretežen del ostal v tovarni, da bi se lahko bolj razvijala in hitreje modernizirala, s tem pa tudi izboljševal življenjski standard delavcev...“

PRESEDNIK TITO

ZAHVALA

Ob tragični izgubi mojega dragega moža Dušana Krbanjeviča se iskreno zahvaljujem sodelavcem tovarne vezanih plošč za izrečeno sožalje, za podarjeno cvetje in denarno pomoč.

Jagoda Krbanjevič

Tekmovali so

V nedeljo, 7. 10. 1973, smo se gasilci Novolesa udeležili že tradicionalnega tekmovanja v gasilskih veščinah: taktični vaji in trodelnem napadu. Tekmovanja smo se udeležili člani prve in druge moške in ženske desetine. Medtem ko smo moški odšli s tekmovanja zelo razočarani, saj smo zasedli zadnje in predzadnje mesto, čeprav smo

na tihem upali, da bomo vsaj med prvimi tremi ekipami, so ženske dosegle boljši rezultat. Tekmovale so z ekipami, ki so že bile državne prvakinja in bile celo druge v Evropi med lesno-industrijskimi desetinami. Naša dekleta so osvojila tretje mesto in dobila lep pokal. Ta rezultat je glede na kvaliteto nasprotnic zelo dober.

